

Društvo za istinu o NOB
i Jugoslaviji
Okrugli sto: Istina o razbijanju Jugoslavije
Beograd, 7, 8. i 9. juni 2011

Razbijanje Jugoslavije zbog profitiranja nacionalističkih elita

Ova ideja našeg Društva zato je dobra što sledi staru istinu da čovjek, ljudi, država, koji ne uče iz svoje istorije – ponoviće im se. Ako ovo savetovanje, okrugli sto, kao i 4. juli, 25. maj, 29. novembar nema onu minutažu ili prostor u medijima RTS kao što je imalo okupljanje Draškovićevih sledbenika na Ravnoj gori 2011. godine, onda odmah možemo zaključiti: u ovom ili u drugom obliku ponoviće nam se tragedija iz 1991.–95. godine. Probajmo mi zato poruke, analize, sa ovog skupa što više da širim po opštinama, prvenstveno prema mladima.

U centru Subotice ima jedan spomenik koji je podignut dobrovoljnim priložima građana i koji je posvećen 25-orici mladića, starosti od 18 do 38 godina koji su poginuli u ratovima od 1991.–93. godine*. Naziv spomen obeležja je "Njihovoj vernosti", otkriven je na dan godišnjice oslobođenja Subotice od fašizma, 10. oktobra 1994. godine (bio je to drugi ovakav u Srbiji, pre toga je sličan podignut u Obrenovcu). U ime tih 25 mladića, mojih drugova i sugrađana, na desetine hiljada ubijenih i njihovih porodica širom Jugoslavije, zbog razbijanja naše domovine, uništenja njene privrede, ubijanja našeg života zajedno i svih civilizacijskih vrednosti YU, "proizvodnje" kolona izbeglica, ubistva budućnosti naše dece i na hiljade mladih proteranih u inostranstvo, zbog kršenja ljudskih prava, kolonizacije YU republika, pljačke narodnog i radom stečenog bogatstva,..... na osnovu konvencija i deklaracija UN, tražim u ime zdrave pameti i progressa čovečanstva, da svim domaćim (iz cele YU) kao i ratnim zločincima iz inostranstva sudovi presude i da dobiju zaslužene kazne. Mi, građani od Splita do Subotice i od Kumanova do Maribora znamo jako dobro ko nam je i zašto razbio YU. Zašto im treba suditi? Zašto treba razotkriti i razobličiti ratne profitere? Zato što snage i nosioci te kalvarije su među nama i vinovnici su stravičnog bratoubilačkog rata u Jugoslaviji i Srbiji od 1991.-95. i danas pritajeni čekaju pogodan trenutak Zato što se taj zločin može ponoviti, ovde i sada, dok nas ne sateraju u njihove isplanirane torove. Ni 80-ih nismo verovali da će biti ratova. Bilo ih je. Nacionalisti su pobedili 90-ih. Za proteklih 20 godina tranzicije oni nisu suzbijeni, oni su na sceni, u vlasti, oni odlučuju. Progresivni deo građana YU prostora, pa i naše Društvo za istinu o NOB i YU ima odgovornost i mora uraditi sve da spreči i ne dozvoli nove ratove u YU i Srbiji.

U YU nije bilo pedesetogodišnjeg mira nego je mira bilo 44 godine ili kraće (do VIII sednice CK SKS). Sa svim greškama, kojih je bilo, za to vreme učinjene su veličanstvene stvari za čoveka u YU. To poraženim snagama u NOB, nacionalizmima, nije odgovaralo, kao ni krojačima novog svetskog poretka i globalizma. 90-te godine su zbilja i suštinski dokazale opravdanost i utemeljenost stalnih Titovih upozorenja: "čuvajte bratstvo i jedinstvo kao zenicu oka svog!". Danas nema bratstva i jedinstva, a mnogi i beže od te formulacije, stide se tih reči... ne shvatajući da nas samo to može spasiti. Mir i život u radu i spokojstvu mogu na ovim prostorima osigurati samo zajedno svi građani YU prostora. Sloboda je opšteljudska, jedna i nedeljiva. Zar nije dosta patnji i nesreće kojima smo kao malo ko u novijoj istoriji platili zablude da možemo živeti sami, odvojeni, jedni bez drugih i jedni protiv drugih na istim prostorima? Mi nismo ovo birali ni izabrali! Uvukli su nas u bratoubilački rat za svoje interese i interese nekih trećih. Zašto bismo izabrali da nam se ruši krov nad glavom, da nam se ponizi domovina, da na ratištima i zgarištima ostanu kosti naše braće i sestara. Razbijanje YU je počinjeno da bi se uništilo sve što smo zajednički stvorili i imali i da bi iznova postali sluge nama poznatih i nekih novih tuđih gospodara. Kada se radi o nekim, ali vodećim zapadnim zemljama, i iz novije literature kao i iz Vens-Ovenovog plana uočljivo je da su se one rukovodile sa tri principa, imajući u vidu samo Srbiju, a ne i ostale nacionalističke elite sa YU prostora:

---

* Prilog: tri fotografije

1. Nemoguće je samoopredeljenje naroda jer bi Srbija u tom slučaju bila od Kumanova do Šibenika (Velika Srbija);
2. Vi ste komunistička zemlja i kao takvi nesigurni;
3. Više vučete prema Rusima nego prema Zapadu.

Jugoslavija je razbijena kontrarevolucijom. Ona je imala i ideološku osnovu, bila je i osveta za poraz saradnika fašista u NOB, ali sada, nakon 20 godina jasno je za osnovu imala i grupno kao i lično bogaćenje šovinističkih elita iz većine nacionalnih zajednica. Bilo je manipulacija sa građanima, tipa: moramo se ugledati a zapad i uvesti parlamentarnu demokratiju i višestranačje (od demokratije ni D kad milion ljudi nema pravo na rad, a veoma smo blizu dominacije samo jedne parije; mi živimo u defektnoj demokratiji), zatim "svi radnici će postati akcionari (umesto toga ostali su bez ičega i postali robovi i nadničari. Kontrarevolucija je izvedena i a osnovu je imala nacionalizam.

Koreni nacionalizma su u vekovnoj podeljenosti jugoslovenskih naroda i potčinjenosti stranim silama, zbog čega je često dolazilo do međusobnih sukoba. Velike sile su to podsticale i uspešno sprovodeći politiku "zavadi pa vladaj" vekovima gospodarile nad jugoslovenskim narodima.

Razvoj međusobnih odnosa, ali ne u potpunosti, uspeo je u dobroj meri da smanji međunacionalne tenzije, ali nacionalizmi kao društvena pojava nisu do kraja nestali. "Hranili" su jedan drugog. Njihovi izvori i nosioci bili su neravnomeran ekonomski razvoj pojedinih naroda, ostaci starog društva, kvislinzi i kolaboracionisti iz II svetskog rata. Nacionalizam je generacijski obnavljan kroz porodicu, klerikalne krugove, ali i kroz brojne kulturne i naučne ustanove (udruženja književnika, akademije nauka, itd.), uglavnom skriveno od javnosti. Uvodi u kasnije bratoubilačke ratove 1991.–95. bili su otvoreni pokušaji nacionalističkih prevrata pod vidom borbe za veća nacionalna i socijalna prava "svog naroda": Cazinska krajina, Kosovo, cestna afera u Sloveniji, maspok u Hrvatskoj, itd. To je pokazalo da su ostaci buržoazije, kvislinzi jak i žilav protivnik koga ne treba, ne sme se potcenjivati. Vodeće snage, pa i SKJ oglušili su se na ovu opasnost što će dovesti do jačanja nacionalističkih tendencija i, kasnije, njihove prevage u društvu.

Nakon Ustava iz 1974. godine izostale su predviđene promene u društvenom položaju radnika ka većem odlučivanju, umesto toga jačali su republički i pokrajinski etatizmi. Duh i suština Ustava nisu ostvareni zbog nedoslednosti vodećih socijalističkih snaga. Sa dezintegracijom ekonomske politike u čemu su prednjačile razvijene republike i pokrajine pa i opštine, došlo je do porasta ekonomskog voluntarizma i zaoštavanja problema funkcionisanja jedinstvenog jugoslovenskog tržišta. Tako je otvoren proces stvaranja šest odnosno osam autarhičnih ekonomija, od kojih je svaka raspolagala svojim kapitalom, sa različitim stepenom razvijenosti. To je postalo jedan od najjačih, ako ne i najjači izvor nacionalizma i reprodukcije moći i uticaja republičke, pokrajinske i opštinske birokratije i tehnokratije. To je bio odlučujući korak ka razbijanju zajedničke jugoslovenske države.

Ovde bih podsetio sve nas na tu euforiju, klimu među ljudima, raspoloženje što pratilo povampirenje nacionalizama početkom 90-ih godina. Nismo li se mi, mnogi često zapitali, jesmo li normalni, gde mi to živimo, bog je sišao među Srbe, Hrvate, Muslimane, Slovence i spasiće sve nas. Mnogi su hteli biti Tito, ali samo za svoju naciju, a i kao takvi nisu mu bili ni do kolena. Da se to nikada ne ponovi! Kako je to menjalo ljude, izobličavalo njihove karaktere, zlo je ušlo u ljude i kao takav ne želiš dobro drugom čoveku ako je druge nacije, vere. To je Subotici gde živi 27 nacija bilo strašno. Četnički odred naoružan se postrojavao u centru – smotru je vršio vojvoda Šešelj, veliki Hrvati su išli u ZNG-e, Mađari pominjali Trijanon i tražili pomoć Pešte. Svi su vršili mobilizaciju "samo svojih", jedni na osnovu teze "ugroženi smo", drugi na tezi "mi smo nebeski narod" i "niko nam ništa ne može". Čoveka, radnika nema nigde, iz čega ćemo živeti, zašto nam fabrike ne rade, nikoga nije interesovalo niti se tim bavio. Kojoj naciji pripadaš, za koga ćeš glasati – postalo je pitanje života i smrti. Počelo je da se "uvodi u modu", nakon VIII sednice CK SKS, da je ovo ili ono srpsko nacionalno pitanje. Ovo ni danas ne razumem: šta je to srpsko nacionalno pitanje? U jednoj višenacionalnoj državi, da li smo u državi u kojoj ima prvorazrednih i drugorazrednih građana? I novi Ustav Srbije donet je u ovom fonu, prateći nacionalnu konotaciju i to za čoveka u Srbiji nije dobro. Podele možemo eliminisati i jedinstvo građana Srbije jačati na rešavanju problema svih građana u Srbiji. Čovek mora biti u prvom planu, da ne govorim o stvaraoču nove vrednosti, o većini građana

Srbije koji danas i ovde životare od 200 – 300 evra nadnice, bez penzionog, a mnogi i bez socijalnog osiguranja.

Tezu da je YU razbijena u kontrarevoluciji potvrđuju i rezultati kredibilnog istraživanja javnog mnjenja "kako građani Srbije vide tranziciju iz socijalizma u kapitalizam?" izvršenog od strane Fondacije Fridrih Ebert i CESID-a 2010. godine. U ovom ispitivanju tražilo se od ispitanika (1813) da uporede sadašnje stanje sa stanjem u devedesetim godinama i sa stanjem pre 1990. godine. Kada se sve sabere, građani Srbije procenjuju da nam je najbolje bilo u socijalizmu (prosečna ocena 3,6), a da nam je danas nešto bolje (2,5) nego za vreme Miloševićevo vakt (2,4).

Isti smer, ali mnogo drastičniji, imaju i odgovori na pitanje: kada je ovoj zemlji bilo najbolje? Doba boljitka 3% ispitanika smešta u vreme pre II svetskog rata, 6% u devedesete godine, 10% u prvu deceniju ovog veka, a čak 81% u vreme socijalizma!

Razbijanje Jugoslavije u bratoubilaštvu bio je istorijski korak unazad za jugoslovenske narode i za sve nacionalne zajednice koje u njoj žive (namerno ne kažem "nacionalne manjine" jer se to nekritički preuzima iz vokabulara EU). Razbijanje SFRJ u ratovima '90-ih doprinelo je sunovratu čitave YU i Srbije. Mi smo unazađeni za 50 godina: u društveno-ekonomskoj, kulturnoj, duhovnoj sferi. Na planu međunacionalnih odnosa živimo jedni pored drugih – a ne zajedno. Nacionalističke elite i ratovi unazađili su tehničko-tehnološki razvoj i našu industriju za čak 60 godina. BDP u 2009. godini bio je na nivou 47% iz 1989. Mnogi tajkuni su se obogatili za vreme ratova i zbog privilegovanih položaja i krajem 90-ih i početkom 2000-ih pokupovali većinu firmi koje su kasnije upropašćene. Od svih privatizacija oko 30% je poništeno zbog nezakonitosti, zloupotreba, prljavog novca, itd. (i još nije kraj). Tako je Srbija izgubila svoju privredu – oslonac svog razvoja, i izvorište svih nedaća je u tome što nam preduzeća ne rade. Od 7,5 miliona stanovnika Srbije 68% živi u siromaštvu. Milion ljudi je nezaposleno. Trećina svih transfera i poslova se odvija u sivoj zoni. Inflacija na kraju 2010. godine iznosila je 12%, sada, maja 2011. god. je na nivou 14,4%. U 2009. godini u Srbiji su radile 54 narodne kuhinje, a u 2010. god. radilo je 70 kuhinja, ali zbog stalnog rasta broja siromašnih i ovo je nedovoljno. Penzije su bile zamrznute 2009. i 2010. godine, a preko 60% penzionera prima mesečno ispod 200 evra¹. Agrar u Srbiji je uništen. Od 778.000 poljoprivrednih gazdinstva u Srbiji samo 2,9% ispunjava uslove da bi bili konkurentni na tržištu EU (jedan aktivan poljoprivrednik na 10 ha zemlje). Stočarska proizvodnja je na nivou 30,5% ukupne proizvodnje u agraru, što je ispod proseka od 50% potrebnog za razvoj ukupne poljoprivrede jedne zemlje. Preferencijalnu kvotu EU za izvoz junetine (8700 tona) nikad nismo ispunili sa više od 20% i lako se može desiti da postanemo zemlja koja će uvoziti junetinu. Srbija je pre 1989. god. izvozila 34.000 t tog mesa². Primera radi, u Subotici više nema "carstva dobre hrane" – "29. novembra" sa 3.200 radnika, nema Agrokombinata Subotica, jednog od najboljih eksperimentalnih agrokombinata, sa 800 radnika, Fidelinke (pekara, mlinovi, testara) koja je pod bankrotom, sa oko 1000 radnika, HI "Zorka" koja je proizvodila 500.000 tona mineralnih đubriva i drugih hemijskih proizvoda, sa 2.400 radnika, itd. Prema istim istraživanjima, odnos u Srbiji je:

	1981.	2009.
– proizvodnja	100%	46%
– zaposlenost	100%	51%
– produktivnost	100%	89%.

Od ispitanih građana 44% misli da je privatizacija čista pljačka. Uprkos pričama o ravnomernom regionalnom razvoju, Srbija manje ulaže u kompletnu infrastrukturu 4539 sela i varošica nego u kante za smeće, parkove, drvorede i trotoare u Beogradu, Novom Sadu, Nišu, Kragujevcu i Subotici.

Za ovih 20 godina procenjuje se da je Srbiju napustilo oko 500.000 mladih sa visokom kvalifikacijom. Odliv mladih 80-ih i 90-ih je bio 2%, a 2010. je bio 20%. Prema istraživanju 2002. godine 50% studenata je želelo otići u inostranstvo, dok je 2009. god. tu želju izrazilo 75% studenata.

¹ Podaci iz istraživanja za 2010. god. Fondacije Fridrih Ebert i CESID

² Podaci uzeti iz istraživanja Prof. Miladina Ševarlića, agroekonomiste, za 2010. godinu

Očigledno je da će najteže i najgore posledice razbijanja snositi mladi Srbije i čitave YU. To ne može proći bez odgovornosti.

Implikacije razbijanja YU na lokalnu, u gradu Subotica sa 154.000 stanovnika su stravične: preko 20.000 nezaposlenih (javno se prikazuje 11.500), prema podacima sindikata i privredne komore. Gigant elektromašinske industrije "Sever" sa 4.200 radnika, koji je prodat ATB-u Austrija, danas ima 469 radnika i nalazi se pred stečajem, plate su na nivou 15 – 25.000 din (u javnim službama su oko 30.000), 60% penzionera (od njih 30.000) dobija 16.000 din. U Subotici u proteklih 20 godina nacionalne elite su se borile za veća svoja nacionalna prava i tako smo stigli dotle da je većina siromašna, preduzeća (osim tri) ne rade, na spisku svih nezaposlenih ima ljudi svih nacija . Samo su lideri nacionalističkih elita dobro prošli: jedan je bankar, drugi je na carini, treći je u Skupštini Srbije, četvrti je u Vladi Vojvodine. Njima je dobro i kad god im zatreba pozivaju na monolitnost okupljanja zbog ugrožavanja svojih "nacionalnih prava", itd. Krajnje je vreme da se građani suoče sa istinom i sumiraju: ko se obogatio od razbijanja YU? Da li vredi i kome, slušati i dalje njihove naredbe i diktate?

Razbijanjem YU svi su izgubili. Da se to ne ponovi, valja ozbiljno, odgovorno i puno toga uraditi, što sam naveo u ovom obrazloženju svoje teze:

- svi ratni zločinci i pofiteri moraju biti procesuirani ;
- svako se mora boriti prvenstveno protiv svog nacionalizma;
- jačati ravnopravnost, bratstvo i jedinstvo, toleranciju na svim jugoslovenskim prostorima;
- iz razbijanja YU moraju se izvući pouke i predočiti ih mladim generacijama;
- dalji razvoj neoliberalnog kapitala dovodi u pitanje opstanak ne samo nas u Srbiji već čitavog čovečanstva (Fukušima, njujorška berza, uništavanje planete, itd.);
- bez obezbeđivanja participacije radnika, stvaralaca nove vrednosti, i mladih nema pomaka Srbije napred;
- sa fašizmom, nacionalizmima nema koketiranja i ne može biti kompromisa (zarad ostanka na vlasti);
- Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Podgorica i Skoplje morali bi najpre imati bliže i bolje odnose međusobno nego što ih imaju (ili to planiraju) sa Briselom. Ovo valja činiti ne zbog "jugonostalgije" već zato što je to nužda iz ekonomskih, društvenih, ljudskih, kulturnih potreba prouzrokovanih sve većom globalizacijom i sve agresivnijim delovanjem multinacionalnog kapitala.

Beograd, 7. – 9. juna 2011. god.

Olajoš Nađ Mikloš
iz Subotice